ĻEŅINA KAROGS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Maksā 3 kap.

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

Nr. 4 (6008) CETURTDIEN, 1990. gada 11. janvārī

Intervija

Jādomā par nākotni

Rajona lauku aktualitātes: rekonstrukcija

«Dzintars» ir vidēja saimniecība, līdz šim vairāk dažādu rangu priekšniecības rāta un pelta. Pagājušais gads bija kolhoza «Ezerciems» atdalīšanās gads. Nu viss vecajās robežās. Tagad katrs domā par savu labklājību, par savu nākotni, nebaidās, ka sūri grūti saknapinātie rubļi aizripos kā caurā maisā. Ir nopietni jādomā, kā dzīvosim turpmāk, sarunā vairākkārt uzsvēra kolhoza «Dzintars» priekšsēdētājs Valentīns Krauklis un galvenā zootehniķe Anastasija Bekeša.

✦ ✦

— Decembrī notikušajās fermu skatēs rajona speciālisti lielīja jūsu saimniecību — par fermu veiksmīgo rekonstrukciju, ar labo mikroklimatu, par kūdras uzglabāšanas šķūnīšiem. Ne jau velti jums starp zonas saimniecībām piešķīra pirmo vietu....

A. BEKEŠA:

— Jā, pagājušajā gadā tikām cītīgi strādājuši. Uz vēlāku laiku neko atlikt gluži vienkārši vairs nedrīkstēja. Kolhozā bija daudz vecu fermu, kuras drīzāk pielīdzināmas graustiem. Par jaunu objektu celtniecību nevarējām ne sapnot — ne plānu, ne līdzekļu, ne pašu celtnieku. Tāpēc ķērāmies pie vienīgā līdzekļa — rekonstrukcijas.

— Rekonstrukcija — šķiet, ka tas jo projām ir vienīgais ceļš, kā tikt pie būvēšanas. Droši vien neklājās viegli?..

V. KRAUKLIS:

— Jā, jaunu fermu vēl ilgi nebūs. Tāpēc jāglābj, kas glābjams. Problēmas? To jau vienmēr ir pietiekami. Sākšu kaut vai ar to, ka saimniecībā nav savā gatera. Vadājām baļķus kā nabaga radinieki pa visu rajonu, kur ņēma pretī. Zāgējām Jersikā, zāgējām Vanagos, zāgējām Preiļos. Briežu ferma simtu desmit ataudzējamām telītēm izmaksāja apmēram trīsdesmit tūkstošus rubļu. Divdesmit tūkstoši — Jaudzemu jaunlopu fermai. Apmēram divdesmit četri tūkstoši rubļu izmaksāja Kvedervecumu fermas kapitālais remonts.

A. BEKEŠA:

— Man gan sākumā likās, ka nekas jēdzīgs tur nesanāks, jo daža laba no šīm fermām bija pavisam sabrukusi, tikai veclaiku sienas turējās. Tāpēc visi lopkopji saka lielu paldies priekšsēdētājam. Viņš labi orientējas lopkopībā, ir speciālists celtniecībā.

Visām fermām tagad flīžu grīdas, arī cūku fermām. Tas ir liels kapitāls darbs. Logi fermās lieli, bet iekšā ir ne tikai gaišs, bet arī silts, jo tos veidoja no stikla blokiem.

V. KRAUKLIS:

— Tagad visiem lopkopības objektiem asfalts apkārt. Govīm vairs nav jābrien pa tiem šausmīgajiem dubļiem, kas mūspusē ir ierasta lieta pavasaros, rudeņos un pat vasarās pēc kārtīgām lietavām. Šogad ķersimies pie piena telpu kārtošanas un remontēšanas. Lai pienam būtu laba kvalitāte, vajadzīgi labi apstākļi. Kapitālo remontu gaida Strodu ferma. Tur varēs nomitināt vismaz sešdesmit jaunlopus. Ferma līdz šim stāv tukša tāpēc, ka nav ceļa. Visapkārt melioācija.

Jā, bija mums vienu brīdi situācija, kad strādājošo vēl pietiekami, bet trūka fermu. Tagad tās, šķiet, būs, taču kur ņemt cilvēkus? Ceļus neremontējām, mājas neremontējām... Kad tagadējie piecdesmitgadnieki aizies pensijā, ko darīsim? Un kur mums likt dzērājus? Tie jau nevienam nav vajadzīgi...

— Tātad uz nākotni skatāties bez optimisma?

V. KRAUKLIS:

— Par nākotni ir jādomā nopietni, smiekli nenāk. Tagad cilvēki ņem zemi. Un dodam arī. Bet aiziet mūsu stiprākie, kārtīgākie un strādīgākie puiši. Lai arī jaunsaimniekiem problēmu bez gala, viņi pacieš gan tehnikas trūkumu, gan cita rakstura grūtības, jo zina, ka pēc laika redzēs sava darba, savu pūļu augļus. Daudzie kolektīvajai saimniecībai veltītie gadi radījuši tikai vilšanos.

— Kādi būs līdzekļu un spēka pielikšanas punkti dzintariešiem šogad?

A. BEKEŠA:

— Gaļas un piena ražošana ir mūsu specializācija. Ir tūkstoš divi simti liellopu vietas. Tas ir optimālais līmenis, ko arī centīsimies noturēt. Cūku nav daudz, tikai ap pieci simti. Varētu jau turēt vairāk, taču visu limitē spēkbarības trūkums.

Ražošanas ziņā neko vairāk par pagājušā gada līmeni plānot negribam. Kāda jēga rakstīt smukus ciparus, ja tie tā arī paliks uz papīra?

1989. gadu noslēdzām ar šādiem rezultātiem. No govs vidēji izslaucām 3 606 kilogramus piena, tas ir par 305 kilogramiem vairāk nekā iepriekšējā gadā. Vislabākais kolektīvais rezultāts ir Rimicānu fermai, kur vidējais izslaukums bija 3 963 kilogrami. Kolhoza labākā slaucēja ir Laima Ziemele — 4 108 kilogrami. Bet lielāko kāpinājumu gada laikā sasniegusi Jevģēnija Jaunromāne — plusā ir 621 kilograms. Viņa Romānu fermā kopj astondesmit govis, izslauca 4 074 kilogramus no katras un saglabāja, aprūpēja visus telinus. Vēl četru tūkstošu kilogramu robežu sasniegusi Ārija Rukmane. Tas arī viss — pārējie slauc mazāk.

Noteikti gribu uzteikt Nadeždu Savelievu no Kvedervecumu fermas, viņa ir loti rūpīga ataudzējamo telīšu kopēja. Visu gadu apzinīgi strādāja Andris Īvulis un Jānis Grancovskis. Andris kopa teliņus līdz sešu mēnešu vecumam, bet Jāņa uzraudzībā bija nobarojamie bulļi.

— Bet ko par jauniesākto gadu domā priekšsēdētājs?

V. KRAUKLIS:

— Šogad lielāku uzmanību veltīsim iekšsaimniecību ceļiem. Kilometrus piecpadsmit vajadzētu kā ēst. Ceļu būvētāju priekšnieks Ilgvars Muzikants ir mūsu deputāts. Viņš jau palīdz un solās palīdzēt vēl. Līdz rudenim jāsaved kārtībā Dzalbu — Strodu ceļš. Tur ir jau minētā ferma, tur melioratori nodos ekspluatācijā lielu objektu (starp citu, tikai tad mēs meliorēto platību ziņā būsim sasnieguši rajona vidējo līmeni). Aizsāktā ceļa būvei naudas ir pietiekami, tikai jāstrādā. Interesanti, ka tad mums būs piebraukšana vecajām Brakānu saimnieka vējdzirnavām. Tās gan ir sliktā stāvoklī, taču noteikti atjaunojamas. Tādu ēku, kas gadu desmitu pamestībai pretim turējušies, nevar noniecināt. Sakārtosim, saremontēsim — gan jau dzīvē noderēs. Kad būsim bagāti!..

— Paldies! Lai jums labi veicas!

✦ ✦

Man tomēr liekas, ka tagad dzintarieši uz savu nākotni skatās cerīgāk. Būvē ceļus, remontē fermas. Nupat ir iepirktas trīs somu mājiņas. Tās došot jaunajām slaucējām. Kur meitas gribēšot ģimenei ligzdu vīt, tur arī likšot mājām pamatus.

Un tad vēl tās vējdzirnavas... Ja reiz tur iecerēts romantisku atpūtas vietu uztaisīt, tad ir cerības arī cilvēkus atpakaļ tēvu mājās sagaidīt.

Intervēja L. KIRILLOVA

Jaunajās darbnīcās

Pāri par 1 miljonu rubļu kolhozam «Galēni» izmaksāja jauno mehānisko darbnīcu komplekss. «Nu tagad ir labi,» atzīst mehanizatori un šoferi, «silti, plašums, ērtības...».

Jaunajās darbnīcās ir tehnisko apkopju punkts 80 traktoriem, siltās garāžas 40 automašīnām, kombainu un traktoru novietnes, degvielas uzpildes stacija, sadzīves telpas. Rezerves daļas pagaidām izvietotas parastā šķūnī. Kad vecajās mehāniskajās darbnīcās veiks kapitālremontu, te ierīkos rezerves daļu noliktavu. Vēl jāpieslēdzas centrālajai katlu mājai, lai sadzīves telpās būtu siltais ūdens, dušas, kur mehanizatoriem pēc darba nomazgāties.

Galvenais inženieris Kārlis Bruzgulis labi atsaucas par mehānisko darbnīcu pagaidu vadītāju Vladislavu Meikulānu, kurš ir tehnisko apkopju meistars, bet, tā kā nav darbnīcu vadītāja, pilda arī šo pienākumu, tiek galā ar abiem darbiem. Mehānisko darbnīcu vadītāja vieta kolhozā vakanta ir jau kopš pagājušā gada marta, ir kāds desmits puišu, kas beiguši Višķu sovhoztehnikuma mehanizācijas fakultāti, bet strādāt par mehānisko darbnīcu vadītāju nav pierunājami.

Kolhoza «Galēni» tehnikas vīriem remonts jaunajās mehāniskajās darbnīcās sokas. Sevišķi tas sakāms par traktoristiem (apakšējā attēlā no kreisās) Pēteri Elstu, Vladislavu Tumānu, Jāni Čaunānu un šoferi Pēteri Bolto. Labi jaunajā darba vietā iejūties virpotājs Pēteris Vanags (attēlā). Nesalst vairs rokas kā agrāk ziemas mēnešos vecajās darbnīcās. Ir cits darba spars un uzņēmība.

J. AIZKALNA teksts,
J. ZANDES foto

ZOTIKU BALALAJEVU no agrofirmas kolhoza «Sarkanais Oktobris» pazīstam kā centīgu mehanizatoru gan lauku darbos, gan tehnikas remontā.

Arī šoziem viņš centīgi strādā, remontējot uzkares inventāru. Viņam līdzās redzam jauno mehanizatoru Nikolaju Pozņakovu, kurš tikai ceturto sezonu vada traktoru, bet tagad jau gandrīz pabeidzis kultivatora, arkla, sējmašīnas remontu.

Kāpēc abus mehanizatorus redz kopā, kas viņus tuvina?

— Mums vienādi traktori «DT-75», — stāsta Z. Balalajevs, — tāpēc arī iznāk kopā strādāt, palīdzēt, ja vajadzība.

Z. Balalajevs šajās dienās varētu aiziet pensijā, bet viņš pats domā citādāk, — kamēr atļaus veselība, strādās kolhoza druvā un audzinās darbam jauno paaudzi.

ATTĒLĀ: pie kultivatora kopīgi strādā Z. Balalajevs un N. Pozņakovs.

J. SILICKA foto

Baltijas meridiāns

Lietuva: skola šodien un rīt

Šā gadsimta pēdējais gadu desmits Lietuvā pasludināts par nacionālās skolas desmitgadi. Republikā tiek veidota tās koncepcija.

— Līdzšinējai izglītības sistēmai nav izdevies īstenot cēlos mērķus — izaudzināt kulturālu, čaklu un apzinīgu cilvēku, — stāsta profesors Vitauts Ļutiks, viens no koncepcijas autoriem. — Unificētā vidusskola un augstskola bija atrautas no nācijas ar pseidointernacionāliem lozungiem. Mūsu republikā lietuviešu, krievu, poļu, ebreju un citu skolu galvenais uzdevums ir iepazīstināt skolēnus ar nacionālo kultūru, ieaudzināt viņos cieņas pilnu attieksmi pret citu tautu kultūru un mīlestību uz savu dzimteni Lietuvu.

Jau notiek pavērsiens uz humānisma, demokrātijas un brīvības ideāliem. Līdzās vienmēr pastāvējušajām lietuviešu, krievu un poļu mācību iestādēm pirmo reizi pēckara gados atvērtas citu nacionālo minoritāšu skolas, kurās svētdienās dzimto valodu mācās ne tikai bērni, bet arī pieaugušie. Mācību programmās parādījušās pirmās pārmaiņas — skolotāji izmanto, piemēram, Montesori sistēmas mācību metodiku, nevienozīmīgi tiek traktēti Lietuvas padomju perioda vēstures jautājumi, skolēni iepazīst to rakstnieku dailradi, kuru vārdi vēl nesen nemaz netika pieminēti. Pedagogu kolektīvi un audzēkņi var brīvi izvēlēties mācību procesa orientāciju, tiek dibinātas jaunas un atjaunotas agrāk Lietuvas Republikā (1918. — 1940.) pastāvējušās jaunatnes organizācijas. Izglītības sistēmā paredzēts uzcelt arī daudz jaunu objektu.

LATINFORM preses dienests

Lietū, spelgoņā, tumšā

Kas notiktu, ja Preiļos atslēgtu elektrību? Dzīvokļos nebūtu gaismas, nedarbotos televizori, radioaparāti un ledusskapji, nesildītu radiatori, krānos nebūtu ne siltā, ne aukstā ūdens. Vārdu sakot, apstātos dzīve. Tāda elektrības «atslēgšana» var notikt tikai elektrolīniju un transformatoru bojājumu un avāriju gadījumos. Tas reizēm ir piedzīvots, bet tikai uz neilgu laiku — dažām stundām. Un atkal pa vadiem plūst elektrostrāva, iedegas spuldzītes, sāk dūkt televizors. Lai elektroenerģijas padeve būtu nepārtraukta, par to rūpējas elektrotīklu rajona ļaudis. Viņi pat lielajā rudens lietū, ziemas spelgoņā, tumšā naktī dodas uz objektiem novērst negadījumus.

Preiļu elektrotīklu rajona kolektīvs nav liels — tikai 41 cilvēks, bet izdarīgs. Iedzīvotāji par elektrības «atslēgšanu» uz ilgāku laiku nevar sūdzēties. Bojājumi elektrolīnijās un transformatoros vienmēr tiek novērsti operatīvi.

Lielākā kolektīva daļa — pieredzējuši speciālisti, ar 20 —25 gadu darba stāžu. Operatīvais dežurants Grigorijs Trusovs Preiļu elektrotīklu rajonā strādā kopš 1961. gada, veterāns ir arī elektriķis Jānis Kukars. Priekšzīmīgi savus pienākumus veic ilggadējie šoferi Konstantīns Utāns un Bonifācijs Skutelis, elektromontieris Ivans Groza. Sevišķi sparīgi jāstrādā tagad, kad kopš aprīļa elektrotīklu rajons pārgājis uz saimniecisko aprēķinu. Pārbaude būs izturēta, gads noslēgts sekmīgi.

Preiļu elektriķu aprūpē ir 2 200 kilometri elektrolīniju un 374 transformatoru punkti. Pastāvīgi jāveic elektrolīniju kapitālais remonts — jānomaina stabi, vadi, jānovāc trasē augošie koki. Pašiem ir trīs remonta brigādes, palīgos nāk Daugavpils PMK Aglonas iecirkņa elektriķi. Lielākā daļa veco koka stabu nomainīta ar betona stabiem. Trasē savairojas alkšņi un citi koki, kas skar elektrolīniju vadus. Šīs «jaunaudzes» izcērt.

Elektrolīniju bojājumi bieži vien notiek ne tik daudz no dabas (iesper zibens, vējš nogāž stabus), cik no neapzinīgas cilvēku rīcības. Mehanizatori, apstrādājot tīrumus, nolauž stabus, zāģējot kokus, tie nereti krīt uz vadiem un tos sarauj.

Ko darīsi, — spīd saule, līst lietus vai puteņo, elektriķim jākāpj stabā un jādara viss, lai pa vadiem nepārtraukti plūstu elektriskā strāva, kas tik vajadzīga cilvēkiem viņu sadzīvē. Šis darbs nav viegls un ne visai atalgots. Iztur vecie kadri, jaunie grūtības bieži vien nepārvar.

Preiļu elektrotīklu rajona kantoris tagad ir jaunās telpās, turpat netālu no vecajām, parka malā, divstāvu ēkā. Bijušajā kantorī izbrīvētajās telpās ierīkos divus dzīvokļus, kas kolektīvam ir tik vajadzīgi.

J. GURGONS

Kādam būt LKP statusam?

LIVĀNU 2. VIDUSSKOLAS PARTIJAS SAPULCES REZOLŪCIJA

(PIEŅEMTA 1989. GADA 20. DECEMBRĪ)

Skolas komunisti, apspriežot Latvijas Komunistiskās partijas CK locekļu, pilsētu un rajona partijas komiteju un partijas pirmorganizāciju sekretāru grupas 1989. gada 27. novembra aicinājumu un izsakot dažādus viedokļus par virkni jautājumu, uzskata, ka:

1. Aicinājums neveicina partijas veselīgo spēku konsolidāciju Vissavienības XIX partijas konferences lēmumu garā, ved uz PSKP sadalīšanos pēc nacionālajām pazīmēm. Komunistiem, kuri neatbalsta PSKP izstrādāto sociālisma atjaunošanas programmu, neatzīst pārbūves mērķus, ir jāatstāj PSKP rindas, bet nevis jānodarbojas ar partijas autoritātes graušanu tās iekšienē.

2. Iestājas par Latvijas Komunistisko partiju PSKP sastāvā, paplašinot tās tiesības un pilnvaras, un suverēnu Latviju PSRS sastāvā.

3. Atzīmē, ka daudzpartijiskums ir realitāte republikā.

4. Skolas komunisti ir pretī tautas deputātu korpusa izveidošanu ar dažādu sabiedrisko organizāciju kvotu.

Rezolūcija pieņemta vienbalsīgi.

V. DRUŽIŅECA,
partijas biroja sekretāre

Cilvēku ceļi uz GULAGa kazemātiem

Masveidīga nevainīgu cilvēku represēšana un iznīcināšana sākās jau 1918. — 1920. gadā. Šajā periodā «tautas ienaidniekus» lika pie sienas, neaizvedot nelaimīgos pat līdz cietuma kamerām. Vēlāk, divdesmito gadu beigās, līdz pat «tautu tēva» nāvei, metodiski uun plānveidīgi tika organizētas dažādu kategoriju pilsoņu arestēšanas, izsūtīšanas un nogalināšanas kampaņas.

Pirmā notika 1929. — 1930. gados, kurā tika represēti ap piecpadsmit miljonu zemnieku. Otrā lielākā kampaņa tika organizēta 1937. — 1938. gados. Šajā reizē tika iznīcināti augsta ranga valsts un partijas darbinieki, Ļeņina līdzgaitnieki, tika «nocirsta galva» Sarkanajai Armijai — fiziski iznīcināti visi talantīgākie augstākā ranga militāro darbinieki. Trīsdesmitajos gados tika sastādīti arī to Padomju Savienībā dzīvojošo latviešu saraksti, kurus pēc Stalina norādījuma vajadzēja iznīcināt. Tas bez svārstīšanās tika izdarīts. Trešā nevainīgu cilvēku iznīcināšanas kampaņa notika 1944. — 1946. gados, kurā uz GULAGa nometnēm straumēm grūda tos, kuri bija nokļuvuši vāciešu gūstā, izvesti darbos uz Lielvāciju, un daudzus tos, kuri dzīvoja vācu okupētajos rajonos. Visus šos nelaimīgos cilvēkus uzskatīja par Rietumu izlūkdienestu aģentiem, par dzimtenes nodevējiem.

Te es minēju tikai dažus, lielākos cilvēku iznīcināšanas un represēšanas akciju periodus. Šis drausmīgais darbs lielākā vai mazākā mērā tika veikts sistemātiski katru gadu līdz M. Gorbačova pasludinātajai pārbūvei.

Latviešu tautu vissmagāk skāra 1941. gada jūnija un 1949. gada marta akcijas.

Izpildot VK(b)P CK un PSRS Tautas Komisāru padomes 1941. gada 14. maija lēmumu, pēc IeTK 1939. gada 11. oktobra instrukcijas 1941. gada 14. jūnijā 662 preču vagonos no Latvijas bez tiesas sprieduma izveda uz Sibīriju ne mazāk kā 17 000 cilvēku. Pēc dažiem datiem 1941. gada jūnijā — jūlijā bija paredzēts izvest vēl pāri par 62 000 cilvēku. Šo drausmīgo iecerु realizāciju pārtrauca vāciešu uzbrukums Padomju Savienībai.

1949. gada 29. janvārī VK(b)P CK un PSRS Ministru Padome pieņēma lēmumu par iedzīvotāju izsūtīšanu no Latvijas. Ar 1949. gada 17. marta Latvijas PSR Ministru Padomes lēmumu 1949. gada 25. martā no Latvijas bez tiesas sprieduma izveda uz Sibīriju 43 231 cilvēku. Pēc profesora A. Švābes domām 1949. gada martā no Latvijas izveda ap 50 000 cilvēku.

Drausmīgo akciju elpa skāra arī Preiļu rajona iedzīvotājus. Viens no 1947. gada 1. jūlija upuriem bija kolhoza «Ezerciems» iedzīvotāja Genovefa Baranovska, kura par savu traģisko dzīvi pastāstīja sekojošo:

«1947. gada 1. jūlijā agri no rīta gāju uz tīrumu, lai izslaukstu govis. Atverot istabas durvis, sadūros ar sarkanarmiešiem, kuri bija aplenkuši māju. Karavīri neļāva vairs iziet no istabas, pavēlēja atgriezties un celt bērnus no miega. Kāds priekšnieks mūsu ģimeni nostādīja pie sienas un nolasīja ziņojumu, kurā bija teikts, ka manā vīrs ir tiesāts kā dzimtenes nodevēis ar ģimenes izsūtīšanu uz pieciem gadiem. Pie labākās gribas nevaru atcerēties, kad un kā mans vīrs būtu nodevis savu dzimteni — Latviju.

Pēc šī paziņojuma nolasīšanas sekoja pavēle posties ceļā. Bērnus, mani un vīra vecākus pārņēma bailes un uztraukums. (Vecākajai meitai bija 11 gadu, jaunākajam dēlam tikai 4 gadiņi, vīratēvam astoņdesmit, bet vīramātei septiņdesmit gadu.) Mūsu ģimenes asaras un vaimanas, laikam, atstāja kaut kādu iespaidu uz karavīriem. Viens no viņiem pateica: «Bērnus atstāj mājās, jo tur, kur tevi vedīs, tu bērniem maizīti nenopelnīsi, bērni nomirs badā».

Juceklīgi, ar drebošām rokām un asarām acīs sāku posties pretī nezināmajam. Mantinu kravāšana neveicās, viss krita no rokām, baigas domas māca prātu. Ar grūtībām salasīju pašas nepieciešamās drēbītes, ielikु ceļa somā gabaliņu speķa un traucinु ar medu. (Karavīri bija pavēlējuši vīramātei izņemt medu no stropa, bet bites nežēlīgi sadzēla gan karavīrus, gan vīramāti.)

No toreizējā Kalupes pagasta «Saliņas» mani aizveda uz Vārkavas pagasta valdi. No turienes cauri Aglonai uz Daugavpils čeku. Daugavpilī čekisti atņēma speķi un medu. Es palīku bez pārtikas. No Daugavpils 1947. gada 2. jūlijā ar vilcienu, čekistu apsardzē, aizveda uz Rīgas centrālcietumu, kur iepriekš bija sadzīti daudzi vīrieši un sievietes, starp tiem bija veci, slimi cilvēki, mazi bērni. Rīgā mūs visus noturēja divas nedēļas, pēc tam pa etapu nosūtīja uz Maskavu un tālāk uz Tomsku.

Šajā ceļojumā nācās izciest neizsakāmus pazemojumus un ņirgāšanos. Tomskā mani un citas sievietes iesēdināja cietumā. Nelielā kamerā sadzina vairāk nekā trīsdesmit sievas. Kamera bija šaura un smacīga, jo visas dabiskās vajadzības kārtojām kameras kaktā novietotajā mucā, kurai pat vāka nebija. No Tomskas cietuma pa Obas upi aiztransportēja līdz Kolpaševai. Kolpaševā mūs nodeva komandantūrai un pieteica — darbu meklēt pašām un divas reizes mēnesī reģistrēties pie komandanta. Kolpaševā sastapāmies ar 1941. gada jūnijā izsūtītajām latvietēm, kuru vīri bija nošķirti un nobendēti jau 1941. gadā.

Kolpaševā izdevās sameklēt darbu būvniecībā. Pa vasaru rakām pamatus dažādām celtnēm, zāģējām dēļus, klājām skaidu

(Nobeigums 3. lpp.)

ĻEŅINA KAROGS

Cilvēku ceļi uz GULAGa kazemātiem

(Sākums 2. lpp.)

jumtus. Pa ziemu mežā zāģējām baļķus. Meža darbi bija smagi. Mocīja mūžīgais izsalkums, sala kājas, jo apavi un apģērbs nebija piemēroti Sibīrijas ziemai. Daudzreiz slapjie auti piesala pie kāju pēdām, guvām apsaldējumus. Lai remdinātu izsalkumu, ēdām skujas. Nedaudz vieglāk kļuva pēc kartiņu sistēmas atcelšanas. Tad vietējā veikaliņā varēja nopirkt maizītes klaipiņu, kurš tika noēsts vienā reizē.

Kolpaševā dzīvošana bija barakās. Ar latvietēm piemītošo čaklumu centāmies barakās uzturēt kārtību un ziemā — siltumu. Barakās bija aizliegts klausīties radio un dziedāt latviešu dziesmas. Par latviešu dziesmu dziedāšanu tiesāja. Ziņas par latviešu dziesmu dziedāšanu priekšniecībai pienesa «stukači», kuri, kā mēs pārliecinājāmies, bija iesūtīti barakās.

Mana draudzene Lidija Pavāre bija izsūtīta arī uz pieciem gadiem. Kad izsūtījuma termiņš beidzās, viņa no priekiem nodziedāja «Es vēlos mājās pārnākt, kad Latvija brīva būs» un «Zilo lakatiņu». Tā pietika, lai Lidiju notiesātu uz desmit gadiem. Es pati brīnumainā kārtā izlocījos no tiesas par anekdotes stāstīšanu. Vienīgi piedraudēja izsūtīt uz Ziemeļu Ledus okeāna salām.

Pēc piecu gadu izciestajām mocībām, 1952. gada augustā mani atbrīvoja. Ar grūtībām, toties laimīga, no Kolpaševas devos mājup. 1952. gada 30. augustā iebraucu Rēzeknē. Tā kā vilciens uz Daugavpili gāja tikai 31. augusta rītā, nolēmu sameklēt savu meitu Filomenu, kura toreiz mācījās Rēzeknes pedagoģiskajā skolā. 30. augustā satiku pedagoģiskās skolas direktori (uzvārdu neatceros). Viņa mani izprašņāja, kas es esmu un no kurienes esmu ieradusies. Direktorei viesa neuzticību mans nepievilcīgais ārējais izskats. Līdzko direktore uzzināja, ka es esmu pedagoģiskās skolas audzēknes Filomenas Baranovskas māte, kura atgriezusies no izsūtījuma, Filomenu tūlīt izslēdza no skolas. No skolas izmestā nakti pavadīja Rēzeknes stacijā. 31. augusta rītā satiku savu meitu Rēzeknes stacijā. Tikšanās bija dramatiska. Viena otru tik tikko pazinām. Filomena man pastāstīja, ka pēc izslēgšanas no skolas, naktī no 30. uz 31. augustu, gribējusi mesties zem vilciena. Lai nu kā, tomēr tikšanās prieks spēja aizēnot visus pārdzīvojumus.

Tagad, kad viss pārciestais ir aiz muguras, rodas jautājums: «Kāpēc man un maniem bērniem bija jācieš pazemojumi un apvainojumi? Kas un kad manai ģimenei atlīdzinās par nodarītajām pārestībām?»

Tā beidza man stāstījumu par Golgātas ceļu Genovefa Baranovska — četru bērnu māte.

J. PIZELIS,
vēsturnieks

Rezonanse

Pirms sākt cildināt...

«Mēs, Līvānu eksperimentālās bioķīmiskās rūpnīcas kompresoru stacijas brigādes locekļi, esam sašutuši par I. Koroļovas rakstu, kas tika publicēts 1989. gada 12. decembra numurā laikrakstā «Ļeņina Karogs». Tajā teikts, ka daudzus gadus eksperimentālās bioķīmiskās rūpnīcas tautas kontroles grupa bija viena no labākajām starp rajona rūpniecības uzņēmumiem, tās priekšsēdētājam V. Kuzņecovam bija pasniegts republikas Ministru Padomes Goda raksts. Bet V. Kuzņecovs iesniedza atlūgumu, aizgāja no rūpnīcas un bija jādomā par viņa darba turpinātāju.

Pirms V. Kuzņecovu sākt cildināt, jāņem vērā tas, ka kompresoru stacijas brigādes locekļu vidū viņš zaudēja uzticību un viņam bija jāiesniedz atlūgums. 1985. gadā viņa dzīvesbiedre Gaļina iekārtojās darbā Kropotkinas pārvaldē un līdz 1988. gadam skaitījās darbā brigādē, kas veic iestādīšanu un kapitālos remontus, taču darbā pa šo periodu neizgāja ne vienu dienu, bet algu saņēma. Kā šādu pārkāpumu tautas kontrole pieļāva?

Bet tas, ka biedram Kuzņecovam bija pasniegts Goda raksts, bija stagnācijas gadu kļūda.

Līvānu eksperimentālās bioķīmiskās rūpnīcas kompresoru stacijas brigādes locekļi: Anifonovs, V. Ūbelis, I. Smilgzdravs, J. Paukšta».

AUTORES KOMENTĀRS. Es, savukārt, komentāru nosauktu šādi: «Pirms sākt nosodīt...». Un, lūk, kāpēc. Pirmkārt, piekrītu vēstules autoru viedoklim par «stagnācijas gadu kļūdu», bet faktus tomēr neesmu sagrozījusi, — gan grupu uzskatīja par labāko (ievērojiet, uzskatīja vēl nenozīmē, ka bija), gan Goda rakstam bija sava jēga. Otrkārt, tas, par ko stāstīja kompresoru stacijas strādnieki vēstules otrajā daļā, raksta autorei bija zināms. Bet tā kā manā rīcībā nebija atbilstošu faktu, uzskatīju, ka būs nemērķtiecīgi šo lietas pusi atspoguļot presē, un arī publikācijas mērķis būtībā bija cits. Un visbeidzot. Katram ir jāatbild par teiktajiem vārdiem, īpaši par tiem, kas ir presē. Ceru, vēstules autoru rīcībā ir pārliecinoši argumenti, kas apstiprina faktus, ko šodien publicējam. Šajā sakarībā interesanti būtu dzirdēt tiesiskās kārtības sargāšanas orgānu viedokli, kurp redakcija arī griežas, lai būtu skaidrība.

I. KOROĻOVA

REDAKCIJAS PIEBILDE. Rakstā, kuru min vēstules autori, tulkojot tekstu no krievu valodas, latviešu variantā pieļauta neprecizitāte. Pareizi jābūt — tautas kontroles grupa nevis bija viena no labākajām, bet par tādu to uzskatīja (krieviski — слыла лучшей).

Teātra viesizrādes

Pilsētnieku likstas laukos

«Nākošpavasar» — tā ir atkaltikšanās gan režisorei Mārai Ķimelei, gan skatītājiem.

Pirms vairākiem gadiem teātris iepazīstināja ar dramaturģes Leldes Stumbres lugu «Jānis» un to iemīlēja visos Latvijas novados.

Mūsdienu lugās skatītājs vēlas sajust saistību ar to, ar ko viņš šodien dzīvo, kas saviļņo viņa dvēseli un nodarbina prātu. Tieši tas ir Leldes Stumbres darbos, arī lugā «Nākošpavasar». Tā stāsta par dzīvi un mīlestību, par sapņotājiem un praktiķiem, par cilvēkiem, kas meklē savu vietu dzīvē.

Jauna, inteligenta ģimene nopērk lauku māju un taisās tajā turpmāk dzīvot. Tātad par to, kā viņiem iet. Luga ir gaiša, tajā pat samanāma čehoviska intonācija, tā izraisa pārdomas par inteligenta cilvēka un īsto māju savstarpējām attiecībām. Par to, kā jūtas jauns, garīgi bagāts cilvēks, kas jau trešajā paaudzē nostiprinājies pilsētā, beidzot nonāk atpakaļ savā dabiskajā, latviskajā vidē. Cik viņā ir dzīvs palicis sakars, runājot Blaumaņa vārdiem, ar to egli, ar to pauguriņu, to upīti, ar vārdu sakot, — mūsu tautas kultūras nesējas daļai ar savām saknēm.

Iestudējumā apbur sadzīves poēzija, gaidu, cerību, sapņu atmosfēra, kas kā neredzams fons ar savu klātbūtni rada noskaņu. Izrādē daudz smalka, labsirdīga humora, saistīta ar jauno, nepieredzējušo pilsētnieku likstām laukos. Pārdomas rosina nopietnas problēmas par inteligences iesakņošanos laukos un cilvēku saitēm ar dzimto zemi. Kaut gan centrālais tēls lugā ir jaunā māksliniece Krista, arī pārējiem aktieriem izrādē ir interesantas lomas.

Pirmoreiz ar Valmieras teātri sadarbojas Dailes teātra dekorators Aleksandrs Busse. Par muzikālo noformējumu gādājis komponists Imants Zemzaris.

Iestudējumā piedalās I. Ramute, I. Ieviņa, D. Eversa, A. Māsēns, R. Meirāne, A. Briedis un citi aktieri.

A. SKUDRA

V. ŠARKOVA foto

PETERIS ZEILE,
profesors, filozofijas zinātņu doktors

Latgale vēstures un tagadnes dimensijās

(Nobeigums.)

Protams, šodienas situāciju raksturojot, burtiski neatkārtosim Fr. Trasuna sacīto. Kaut kas jau ir mainījies. Taču dažas vadlīnijas tomēr ir visai tuvas. Un acīmredzot tāpēc, ka impēriski rusifikatoriskā politika ir turpinājusies arī jaunākajos laikos, tikai, saprotams, liberalizētā un aizplīvurotā veidā, balstīta «tautu un kultūru tuvināšanās» lozungā. Ne krievu, ne poļu muižnieku sen vairs nav, bet daudzi augsti Latgales priekšnieki tāpat nerunā latviski ar tautu un daudzās iestādēs nu jau par valsts valodu kļuvušo latviešu valodu nedzird. Aizbrauciet, piemēram, uz Ludzas rajonu un spriediet paši. Pašreizējā brīdī, kad tiek rakstītas šīs rindas (1989. gada maijā) partijas Ludzas rajona komitejas pirmais sekretārs ir krievs, otrais — krievs, Ludzas lauktās (latviešu un krievu) vidusskolas direktors — krievs, Malnavas lauksaimniecības tehnikuma direktors — krievs. Šo uzskaitījumu varētu vēl turpināt. Agrākās latviešu vidusskolas Zilupē, Rundēnos, Istrā un vēl citur pārvērstas par krievu skolām. Bērnudārzi šajās un citās vietās arī tāpat. No 99 Ludzas rajona lauku skolām, kas bija pirms 30 gadiem, pašreiz vairs darbojas tikai 22. Un šajā pašā laikā Ludzas rajonu atstājuši 25 tūkstoši cilvēku, nospiedošā vairākumā — latvieši, bet viņu vietas daļēji ieņēmuši ienācēji no austrumiem, bet daži vājāki kolhozi palikuši vispār bez cilvēkiem. Bet Pierīgas kopsaimniecībā «Padomju Latvija» u. c. katrs trešais vai ceturtais ir latgalietis. 1987. gadā uz katriem 1 000 lauku iedzīvotājiem viņu skaits Ludzas rajonā samazinājās par 3,2, Rēzeknes — 9,1, Balvu — 13,5 cilvēkiem, bet Rīgas rajonā pieauga par 12,5 cilvēkiem.

Atcerēsimies, ka 30. gadu beigās Latgale bija visbiežāk apdzīvotais novads — 36 cilvēki uz kvadrātkilometru (Latvijā caurmērā — 30 cilvēki). Kam bija izdevīga tāda masveidīga cilvēku masu pārvietošanās? Tajā pašā Ludzas rajonā puse noslēgtu laulību — jauktas, bērni parasti apmeklē krievu bērnudārzu un skolu, un, saprotams, rusificējas. Ja ģimenē ir trīs bērni, sūtīt bērnus krievu skolā ir izdevīgi, tiek taču ietaupīti veseli trīs gadi! Šāda nevienlīdzība apmācību laika ziņā izrādījusies efektīva baltkrievu pārkrievošanā, tagad tā tiek izmantota (un ne bez sekmēm) Latgalē. Liela Latgales vadošo darbinieku daļa nāk no Krievijas un citu republiku apgabaliem, nepauž īpašu entuziasmu par latgaļu kultūras vajadzībām, jo viņiem acīmredzot ir citas intereses.

Ludzas rajonam analogs stāvoklis ir Krāslavas pusē un Daugavpilī, kur dala latviešu dzīvodama diasporā (veidodami apmēram 13% no iedzīvotāju kopskaita), morālpsihologiski gatavi asimilācijai, lāga negrib vest bērnus uz attālo latviešu bērnudārzu pilsētas otrā pusē, jo sākuši zaudēt savas tautības perspektīves izjūtu.

Latgale, salīdzinot ar citiem Latvijas novadiem, arī šodien kopumā ir atpalikušākais novads, ar kvalitatīvi nepilnīgāku sociālo infrastruktūru. Jā, Rīga, visa republika šajā ziņā ir stipri nolaista, tālu atpalikusi no civilizētās Eiropas, bet Latgale diemžēl ir vēl pelēkāka, trūcīgāka — ar zemāku kapitālieguldījumu līmeni lauksaimniecībā, lauku objektu celtniecībā, pārtikas un nepārtikas preču limitu piešķiršanā, meliorācijā, ceļu būvē, cilvēkvides estētiskajā pilnveidē, kultūras materiālās bāzes radīšanā.

Lauksaimniecisko Preiļu rajonu ar divām mazpilsētām — rajona centru un Līvāniem aptvēris rūpniecības bums, kas uzsūc lauku iedzīvotājus, strauji vairo migrantus, rada ekologisko diskomfortu, reizē milzīgas šķēres starp ienākumu sadali, kapitālieguldījumu mērogiem rūpniecībā un lauksaimniecībā. Līvānos saražotās produkcijas apjoms no 4 miljoniem 1970. gadā pieaudzis līdz 50 miljoniem pašreiz, bet no tā maz labuma gan pašai pilsētai Daugavas un Dubnas krastos, gan rajona laukiem. Nesen ļoti reprezentatīvā republikas (galvenokārt Latgales) saimniecību vadītāju, speciālistu, inteligences pārstāvju sarunā TV pārraidē tika secināts: ««Trešā zvaigzne» stipri vien padzisusi» (L. Stašs), «Latgales vecā kultūra sagrauta, jauna nav radīta» (V. Šļakota), «Latgale ir Latvijas vārti, un ja nepārtrauks latviešu migrāciju projām un imigrantu ieplūšanu no staignāja neizklūt» (V. Kononovs). Cilvēku noplūdi lielā mērā izraisa valsts nepietiekamās rūpes par Latgales lauku infrastruktūru un Latgales tradicionālā dzīvesveida, tradīciju zaudēšana. LLA studenti latgalieši negrib braukt darbā uz savu dzimto pusi. «Bērnu dēļ negribam,» viņi saka. «vēlamies, lai izaug par latviešiem.» (Prof. E. Grinovskis.) «Latgale — tā ir mūsu tautas traģēdija. Ir nopietni jādomā par republikas nacionālā ienākuma taisnīgu sadali.» (A. Kauls.)

Latgales kultūras biedrību savienības konferencē 1989. gada februārī valodnieks A. Sar-

(Turpinājums 4. lpp.)

Latgale vēstures un tagadnes dimensijās

(Sākums 3. lpp.)

kanis atgādināja, ka Endzelīns gadsimta sākumā, ņemot vērā toreizējo realitāti, esot teicis: izcelt latgalisko ir politiski bīstami, taču, ievērojot pašreizējo situāciju, atļaušos apgalvot, ka turpināt latgaliskā noniecināšanu un ignorēšanu jau ir noziedzīgi pret Latviju un visiem latviešiem.

Domājot par Latgales kultūru mūsu pašu tēvu zemē un svešumā, mani pārņem sveloša kauna un samulsuma izjūta. Pēc 1959. gada bēdīgi slavenā plēnuma tika likvidēti tie nedaudzie kultūras atbalsta punkti, kas vēl bija saglabājušies. Līdz 1960. gadam Latgalē latgaliski iznāca tikai trīs izdevumi — divi S. Putāna dzejoļu krājumi (1949., 1960.) un kalendārs (1959.). Ar to arī doma par latgaliešu valodu, literatūru, kultūru tika oficiāli izbeigta kā bezperspektīva. Un paradoksāli — latgaļu kultūra pēdējos 45 gados daudzpusīgi varējusi attīstīties tikai trimdā. Klaida latgaliešiem ir trīs organizācijas: Latgaļu Pētniecības institūts; Andriva Jūrdža fonds; Latgaļu izdevniecība (pēc Vl. Loča nāves to vada Alberts Spogis). Tās ir veikušas lielu darbu Latgales vēstures, kultūrvēstures, valodas, tradīciju izpētē, latgaļu literatūras tradīciju saglabāšanā un attīstīšanā. «Latgaļu izdevniecība» šajos gados ir laidusi klajā nedēļas laikrakstu «Latgolas Bolss», žurnālu «Dzeive» un izdevusi 135 grāmatas latgaliešu literārajā valodā. Daudzus dzejoļu, stāstu krājumus, romānus (visvairāk latgaliešu romānu visā latgaļu literatūras vēsturē), kultūrvēsturiskas grāmatas, fundamentālo, unikālo izdevumu septiņos sējumos «Acta Latgalica».

Atskatoties uz gandrīz ceturtdaļgadsimta veikumu, V. Locis sešdesmito gadu beigās rakstīja: «Tā mēs, strādājot trimdā, izpildīsim mūsu trimdas sūtību un, trimdai izbeidzoties, nodosim savu darbu kopīgajam latgaļu tautas gara pūram. Ar jaunu sparu pie darba!» Vai šis darbs un šie vārdi nav vēl viena apsūdzība mūsu republikas bijušajiem vadītājiem par nolaisto Latgali, par tās noslāpēto kultūru — te, Latvijā? Centieni likvidēt latgaliešu kultūru un apslāpēt kultūru, cilvēku pašapziņu, radošās iespējas notika divreiz — 1937. gadā PSRS, kad tika sagrauta visa turienes latgaļu kultūras sistēma un visi redzamākie tās pārstāvji represēti, un 1959. gadā, kad tika pārtraukts labi ievadītais kultūras process Latgalē.

Pilnībā jāpiekrīt DPI katedras vadītājam A. Priedītim, kas jau augšminētajā sarunā uzsvēra: «Latgale kā jēdziens vienmēr bijis ar uzsvērtu politisku jēgu. Gan tad, kad centās aizmirst tās īsto vārdu, sauca par Livoniju, pļu Inflantiju, kad tajā valdīja bargi egoistiski kungi — šļahtiči un impēriskie pārkrievotāji, gan arī tagad. Jo tas, kas Latgalē jau ilgi tika gatavots, tām nelabām dzirnavām maļot lēni, bet pamatīgi, vēlāk aizvien vairāk sāka aptvert Rīgu un pārējo Latviju».

Taču pastāv (un darbojas!) spēta pilnais Tik un Tā princips. Latgalē palikuši un visās nozarēs darbojas enerģiski, vitāli, spītīga spēka pilni, optimistiski cilvēki. Aktīvu darbu uzsākusi Latgaliešu kultūras biedrība ar tās atzarēm Latgalē, Rīgā un citur. Aktivizējas Daugavpils latviešu, pļu kultūras un citas biedrības. Sākušas skanēt regulāras pārraides radio un TV latgaliešu mēlē un par Latgali. Savu darbību Daugavpilī atjauno Latgales teātris. Ar kāpinātu rosību strādā Mākslinieku savienības Latgales organizācija ar O. Zvejsalnieku priekšgalā. Tiek domāts par literārā mantojuma plašāku izdošanu, te piepulcējot arī trimdas klaidā izdotos spilgtākos (J. Klīdzēja, O. Rupaiņa u. c.) darbus. Jaunu gaitu pēc ilga pārtraukuma atsācis žurnāls «Katoļu Dzeive», arī kinodokumentālisti kāpina interesi par «trešo zvaigzni».

Taču nobremzētā, iekavētā tik daudz, līdz ar to darāmā — vesela jūra! Jādomā par pasākumu un rūpju kompleksu Latgales augšupcelšanai. Sākot ar ekonomikas, sociālās struktūras pilnveidi un beidzot ar rakstu krājumu, kalendāra izdošanu, darbu pie Latgales kultūras vēstures, ikgadējiem Raiņa lasījumiem Jasmuižā, saiknē ar Latgales problēmām utt. Izskanējusi vienprātīga doma, ka jāiedibina nedēļas laikraksts Latgalei, kurā varētu publicēt rakstus gan latgaliski, gan latviešu literārajā valodā par Latgali. Atcerēsimies, ka 30. gadu otrajā pusē varēja sadzīvot un kopējos uzdevumus veikt gan latgaliskās nedēļas avīzes «Jaunais Vords», «Latgoles Vords», gan plašā dienas avīze latviešu literārajā valodā «Daugavas Vēstnesis». Pašreizējās rajonu avīzes nedod vienotu ainu par Latgales jautājumiem. Vajadzīga izteiktāka integrācija, mērķtiecīga rīcība, vienotība Latgales kā mūsu vienotās un nedalāmās tēvzemes Latvijas novada atdzimšanai, uzplaukumam, progresam. Tikai patiesa pagātnē radīto deformāciju izskaušana radīs visiem sociālā taisnīguma un gandarījuma sajūtu. Reizē apzināsimies, ka tā ir daļa no cīņas par nācijas konsolidāciju un suverenitāti, jo bez visas Latvijas suverenitātes nebūs iespējams arī Latgales progress. To apstiprina vēstures rūgtās mācības. To atgādina arī šodien savu aktualitāti nezaudējušie Franča Kempa vārdi viņa monogrāfijas nobeigumā. Ir jāatbrīvojas no pagātnē ienotētā servilisma gara. No politisku kaislību objekta tautai jāklūst par domājošu un aktīvu subjektu, jāapzinās sava misija. Vai latgalieši tikai etnoloģiska masa, kuras dvēseliskie spēki nosļāpēti līdz nacionālai nesamanai?

Vārds lasītājiem

Necieņa pret sevi un pārējiem

Notikumu, par kuru gribu pastāstīt, varēja novērot Vecgada vakarā, stundu pirms pusnakts Preiļos.

Gāju pa Ļeņina ielu uz personīgā autotransporta benzīna iepildes stacijas pusi. Tieši pretī Ļeņina ielas 6. un 8. namiem pēkšņi sāka rībēt šāvieni. Lai gan neesmu eksperts, tomēr saprotu, ka šāva ne tikai no medību bises, bet arī no pistoles. Paejot tālāk uz Rēzeknes ielas dzīvojamo kvartālu, varēja dzirdēt to pašu. Šāvienu, protams, bija maz. Sapratu, kam tie veltīti. Zinu, ka tāda šaudīšanās parasti notiek tieši gadu mijā. Bet te — stundu iepriekš.

Vai kāds būtu kļūdījies? Nedomāju vis.

Ejam uz darbu un no tā aizejam, pusdienojam un vēl daudz ko citu darām pēc vietējā laika. Katru dienu pulksten 15.00 pa radio dzirdam, cik rāda pulksteņis pēc vietējā laika, teiksim, Tālajos Austrumos. Tātad visur tomēr dzīvojam pēc vietējā laika.

Latvijā arī ir vietējais laiks. Manuprāt, cilvēks skaidrā prātā to saprot un tamlīdzīgu rībināšanu neatļausies. Ja tas tiek darīts dzērumā, tad līdz nelaimei nav tālu, un tādiem ierocis jāņem nost.

Ja tomēr kāds ir «pārliecināts internacionālists» un pat vietējā laika noteikšanu uzskata par «nacionālismu», tā ir viņa personīgā darīšana. Un ja viņš grib sagaidīt Jaungadu pēc sava prāta, lai dara to kaut vai diennakti iepriekš, bet — savā dzīvoklī, netraucējot citus. Kā būs, ja es, piemēram, aizbraukšu uz Gruziju, Kamčatku vai kādu citu vietu un sākšu tur ālēties pēc Latvijas laika? Jeb — ieiešu svešā dzīvoklī un sākšu tur ieviest savu kārtību.

Manuprāt, tā ir necieņa pret pamatiedzīvotājiem, lai pie kādas nācijas viņi piederētu. Aprunājos ar vairākiem saviem paziņām, un visi bija vienisprātis ar mani. Tāpēc nobeigumā šaudītājiem gribu teikt: pamatiedzīvotāju paražas tomēr ir jāciena.

J. ZARĀNS
Preiļos

Redaktors P. PIZĒLIS

Preiļu rajona iedzīvotāju zināšanai

PATĒRĒTĀJU BIEDRĪBU SAVIENĪBAS VALDE paziņo, ka neizmantotie 1989. gada mazgāšanas līdzekļu un ziepju taloni ir derīgi 1990. gada janvārī.

PREIĻU RAJONA KOLHOZS «ROŽUPE»

paziņo pilsoņiem un organizāciju vadītājiem, ka saimniecības teritorijā **TIEK NODOTS EKSPLUATĀCIJĀ AUGSTSPIEDIENA GĀZES VADS**, kura kopējais garums ir 15 km.

Pirms zemes darbu veikšanas kolhoza teritorijā neaizmirstiet saņemt administrācijas atļauju.

AMATPERSONAS UN PILSOŅI, KURI VAINOJAMI GĀZES VADA BOJĀJUMOS, TIEK SAUKTI PIE ATBILDĪBAS LIKUMDOŠANĀ PAREDZĒTAJĀ KĀRTĪBĀ.

Adrese: Preiļu raj., p. n. «Rožupe», kolhozs «Rožupe», pasta indekss: 228266, telefoni 58588, 58688.

AGRORŪPNIECISKĀS APVIENĪBAS «PREIĻI» MĀCĪBU UN KURSU KOMBINĀTS

turpina uzņemšanu

A, B, V kategorijas mašīnistu un traktoristu,

gāzes un elektrometinātāju,

benzinzāģu motoristu

kursos.

Tālruņi uzziņām: 21450, 21552.

Sakarā ar gripas epidēmiju no šī gada 15. janvāra līdz 29. janvārim **Preiļu poliklīnikā VESELO BĒRNU PIEŅEMŠANAS NENOTIKS.**

Poliklīnikas administrācija

13. janvārī plkst. 18.00 Līvānu kultūras namā viesojas starptautisko konkursu laureāts, Latvijas PSR Nopelniem bagātais kolektīvs **«LIESMA».**

Mākslinieciskais vadītājs Latvijas PSR Tautas skatuves mākslinieks **Imants Magone.**

REZEKNES LIETIŠĶĀS MĀKSLAS VIDUSSKOLA

organizē sagatavošanas kursus audzēkņiem, kuri skolā vēlas iestāties 1990. gadā.

Pieteikumi iesniedzami Rēzeknē, Uzvaras ielā 34 a, telefons 22676.

Kursu sākums 28. janvārī.

KOOPERATĪVS «TRANSSERVISS»

piedāvā:

TRANSPORTA PAKALPOJUMUS valsts uzņēmumiem, kooperatīviem, organizācijām, kā arī privātpersonām **STARPPILSĒTU KRAVAS PĀRVADĀJUMOS.**

Apmaksa pēc cenrāža ar pārskaitījumu vai skaidrā naudā.

Tālrunis: Līvāni 42586.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Dacei Verbickai, no MĀMIŅAS uz mūžu atvadoties.

LKP un LĻKJS Preiļu RK darba kolektīvs

Cik stindzinošs klusums ir apjozis māju,
Pār dzīvības lauku iet plāvējs skarbs.
Tu neesi projām šai nestundā gājis,
Jo mūžīgi dzīvo tavs paveiktais darbs.
(A. Auziņš)

Esam kopā ar ROBERTA KLAVIŅSKA piederīgajiem, pavadot viņu pēdējā gaitā.

Kolhoza «Rožupe» kolektīvs

Ar bērniem, mazbērniem un padarītiem darbiem
Tu paliec šai saulē un mūžībā.
(E. Vēveris)

Skumstam kopā ar Verbicku ģimeni. MĀTI. SIEVU un VECMĀMIŅU smiltājā pavadot.

Kaimiņi

Viss nepazūd, kad, tēti, kapu kalnā
Pār tevi vēsas smilšu saujas krīt,
Vēl paliek siltums, ko tu dzīvē devi.
Un kaut kur dziļi sirdī sāpes mīt.
(A. Auziņš)

Izsakām līdzjūtību mūsu darbiniecei Venerandai Muceniecei, izvadot TĒVU smiltājā.

Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināta kolektīvs

PĀRDOD dzīvojamo māju ar saimniecības ēkām. Telefons 65525.

Mūsu laiks ir tik īss —
Mūža vēji šalc apkārt un pāri,
Kas lai zina to brīdi,
Kad atskanēs liktena balss?
(J. Sirmbārdis)

Dalām bēdu smagumu ar MONIKAS RĀZNAS piederīgajiem guldot viņu smiltājā.

Kolhoza «Dzintars» kolektīvs

Sūra lāse acīs krājas,
Vaigam pāri slīd, —
Tu vairs mājās nepārnāksi
Šovakar, ne rīt.
(Z. Vijupe)

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Dominikam Verbickim, SIEVU smiltājā izvadot.

Preiļu SCO kolektīvs

Aizej tu, bet tavos darbos
Mūžs vēl ilgus gadus būs.
Mirklos gaišos, mirklos skarbos
Vārds tavs piemiņā mums būs.
(L. Vāczemnieks)

Izsakām dziļu līdzjūtību RASMAS ZDANOVSKAS piederīgajiem, no viņas uz mūžu atvadoties.

Preiļu pilsētas izpildkomitejas kolektīvs

Gadi zūd un daudzko līdzi aiznes.
Sāpes izplēn, sadzīst katra vāts.
Debess zilgmē dziest un irst pat zvaigznes —
Gadiem pāri mirdz tavs gaišums, māt.
(E. Drēziņš)

Izsakām dziļu līdzjūtību RASMAS ZDANOVSKAS tuviniekiem, viņu smiltājā pavadot.

1. bērnudārza kolektīvs

Reiz katram ir pēdējā taka,
Kur aizejot skumjas nāk līdz.
(F. Bārda)

Izsakām līdzjūtību MONIKAS RĀZNAS piederīgajiem, viņu smiltājā pavadot.

Rimicānu skolas arodkolektīvs

Koks nezin, kad vētrā tas lūzīs,
Ne cilvēka sirds, kad pukstēt tā stās.
(O. Rikmanis)

Dalām bēdu smagumu ar Emīlija Ručevsku, pavadot VĪRU smilšu kalniņā.

Jaunsilavu deviņgadīgās skolas skolotāji

Ļauj pie tavām klusām rokām
Vēl tik mirkli vaigu glaust,
Cauri palsai sāpju miglai
Senos saules rītus jaust.
(A. Krūklis)

Izsakām dziļu līdzjūtību Dominikam Verbickim, no SIEVAS uz mūžu atvadoties.

Preiļu SCO 1. celtniecības iecirkņa kolektīvs

LEŅINA KAROGS

● MŪSU ADRESE: 228250 Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.

● REDAKCIJAS TĀLRUŅI: redaktors — 22059, redaktora vietniece izdevumam krievu valodā — 22154, atbildīgā sekretāre — 21996, partijas dzīves un padomju celtniecības nodaļa — 21769, redaktora vietniece, agrorūpnieciskā kompleksa un sporta nodaļas — 21759, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, fotokorespondents, vēstuļu, jaunatnes un skolu dzīves nodaļa — 22203, korektori, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodās. Iespiests Latvijas Izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības ražošanas apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpilī, Valkas ielā 1). Izdevniecība «Avīze» (Rīgā, Kr. Valdemāra ielā 105). Viena nos. iespiedloksne. Ofsetiespiedums.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета КП Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке.

Metiens 13 963 eksemplāri (latviešu valodā 10 062 eks., krievu valodā — 3 901 eks.).

Indekss 68168.

Pas. 9.